

УИЛИЯМ МАКДОНАЛД
КОМЕНТАР
НА НОВИЯ
ЗАВЕТ

Уилям Макдоналд

Коментар на Новия Завет

Том 2
Деяния – 2 Коринтяни

Издателство ВЕРЕН
п. к. 91, София 1408

clv

Christliche
Literatur-Verbreitung e.V.
Postfach 110135 • 33661 Bielefeld

Първото послание на Йоан

„Това Послание ни призовава да подражаваме не на вървежа на Христос, Който ходи по морето, а на Неговата обикновена походка.“

Мартин Лутер

Въведение

I. Уникално място в Канона

Първото Послание на Йоан е като снимка в семеен албум. То описва членовете на Божието семейство. Също както децата приличат на своите родители, така и Божиите деца приличат на Бога. Когато един човек стане Божие дете, той получава живота на Бога – вечния живот. Всички, които имат този живот, показват това съвсем определено. Така например те признават Исус Христос за свой Господ и Спасител, обичат Бога, обичат Божиите деца, подчиняват се на Неговите заповеди и не продължават да грешат. Това са някои от отличителните белези на вечния живот. Йоан е написал това Писмо, така че всички, които имат тези семейни черти, да *знаят*, че имат вечен живот (1 Йоан. 5:13).

Първото Писмо на Йоан е необикновено по няколко показателя. Макар и да е било истинско Писмо, което действително е било изпратено, в него не са упоменати нито името на подателя, нито имената на получателите. Това показва, че те сигурно са се познавали много добре. Друго забележително нещо на тази прекрасна книга е това, че тя изразява изключително дълбоки духовни истини в съвсем къси и прости изречения – толкова къси и прости, че е трудно да се намерят подобни на тях. Кой казва, че дълбоките истини се съдържат само в сложните изречения? Ние се страхуваме, че това, което някои хора глупаво наричат „загълбочено“ проповядване или писане

означава просто замъглено или *нечисто* проповядване или писане.

Първото Послание на Йоан заслужава дълги размисления и искрено изучаване. Това, което изглежда като повторение, е повторение с много малки *разлики*, които имат голямо значение, и тези нюанси на значението трябва да се забележат.

II. Авторство

Външните доказателства за авторството на Йоан са ранни и сериозни. Писателите, които изрично цитират, че Посланието е написано от Йоан, автора на четвъртото Евангелие, са Иреней, Климент от Александрия, Тертулиан, Ориген и неговият ученик Дионисий.

Подобно на автора на Посланието към евреите, авторът на Първото послание на Йоан не е споменал своето име. За разлика от Посланието към евреите обаче това Послание има убедителни *вътрешни доказателства* за Йоановото авторство.

Първите четири стиха показват, че авторът е познавал добре Христос и е бил заедно с Него в продължение на някакъв период от време. Това значително стеснява кръга на предпологаемите имена и съвпада с преданието, че това е бил апостол Йоан.

В подкрепа на това предположение е и апостолският тон на Писмото: авторът пише с авторитета, с нежността на по-стар духовен водач (нарича читателите си „гечица мои“) и с една почти догматична нотка.

Мислите, изборът на думи („пребъдвам“, „светлина“, „нов“, „заповед“, „сло-

во“ и гр.) и изрази („вечен живот“, „да дам живота си“, „преминали от смърт в живот“, „Спасител на света“, „делата на дявола“ и гр.) съвпада с избора на думите и изразите в четвъртото Евангелие и в другите две Послания на Йоан.

Освен това еврейския модел на паралелизма и простата структура на изречението са присъщи черти както на Евангелието, така и на това Послание. Накратко казано, ако ние приемем, че четвъртото Евангелие е написано от апостол Йоан, трябва да приемем, че това Послание също е написано от него.

III. Датироване

Някои вярват, че Йоан е написал три канонични Писма от Ерусалим през 60-те години, преди разрушението на града от римляните, но обикновено за написването на това Послание се приема една по-късна дата през първи век (60-96 г. сл. Хр.). Бащинският тон на самото Писмо до голяма степен съответства на древното предание, според което старият Йоан е бил носен на ръце в събранието, за да каже на другите вярващи: „Дечица, да лобим един другия.“

IV. Историческа обстановка и основна тема на посланието

По времето, в което Йоан пише, вече се е била появила една секта, позната като гностицизъм (от гр. *gnosis* = знание). Гностиците са се представяли за християни, но християни, които притежавали *допълнително знание* освен знанието, проповядвано от апостолите. Те са твърдели, че един човек не може да се осъществи напълно, ако не навлезе в техните по-дълбоки „истини“. Някои от тях са проповядвали, че материята е зло и следователно Човекът Исус не е могъл да бъде Бог. Те са правели разлика между Исус и Христос. „Христос“ е божествена еманация, която е слязла върху Исус по време на Неговото кръщение и Го е напуснала преди смъртта Му, вероятно в Гетсиманската градина. Според

тях Исус наистина е умрял, но Христос не е умрял. Както казва Майкъл Грийн, те са настоявали, че „небесният Христос е прекалено свят и духовен, за да се остави да бъде омърсен от постоянния контакт с човешката плът“. Накратко казано, те са отричали Превъплъщението, факта, че Исус е Христос, и факта, че Исус Христос е както Бог, така и Човек. Йоан е разбрал, че тези хора не са истински християни и затова е решил да предупреди своите читатели за опасността от тях, като им покаже, че гностиците не носят белезите на истинските Божии деца. Според Йоан един човек или е Божие дете, или не е; трета възможност няма. Ето защо неговото Послание е изпълнено със споменаването на такива крайни противоположности като светлина и тъмнина, любов и омраза, истина и лъжа, живот и смърт, Бог и дявол. В същото време трябва да се отбележи, че апостолът обича да описва хората в тяхното обичайно поведение. Когато прави разлика между християните и нехристияните например, той не обосновава своите изводи върху един-единствен факт на грешно деяние, а върху характерното за отделния индивид. Дори и счупеният часовник може да показва точно време само веднъж на всеки двайсет и четири часа! Но здравият часовник показва точно време непрекъснато. Подобно на него и общото, ежедневие поведение на християнина е свято и праведно, и по това може да се познае, че той е Божие дете. Йоан много пъти употребява думата „знаем“. Гностиците са твърдели, че *знаят* истината, но Йоан тук изрежда истинните факти на християнската вяра, която може да се *знае* със сигурност. Той описва Бога като светлина (1:5); любов (4:8, 16); истина (5:6) и живот (5:20). Това не означава, че Бог не е Личност, а означава, че Бог е изворът и на тези четири благословения. Йоан също така казва, че Бог е праведен (2:29; 3:7); чист (3:3) и безгрешен (3:5).

Макар и да използва прости *думи, мислите*, които апостолът изразява, са често пъти много дълбоки, а понякога и трудни за разбиране. Затова, когато изу-

чаваме тази книга, трябва да се молим Господ да ни помогне да разберем смисъла на Неговото слово и да се подчиняваме на истината, която то ни разкрива.

Схема на изложението

- I. Пролог: християнското общение (1:1-4)
- II. Начини на подгържане на общението (1:5-2:2)
- III. Белезите на тези, които участват в християнското общение: послушанието и любовта (2:3-11)
- IV. Етапи на растеж в общението (2:12-14)
- V. Две опасности за общението: светът и лъжеучителите (2:15-28)
- VI. Белезите на тези, които участват в християнското общение (продължение): правдата, любовта и доверието, което то носи (2:29-3:24)

- VII. Нуждата да можем да различаваме между истината и заблудата (4:1-6)
- VIII. Белезите на тези, които участват в християнското общение (продължение) (4:7-5:20)
 - A. Любовта (4:7-21)
 - Б. Здравото учение (5:1a)
 - В. Любовта и послушанието, което тя произвежда (5:16-3)
 - Г. Вярата, която побеждава света (5:4, 5)
 - Д. Здравото учение (5:6-12)
 - Е. Увереността чрез Словото (5:13)
 - Ж. Увереността в молитвата (5:14-17)
3. Знание за духовните реалности (5:18-20)
- IX. Завършващ призив (5:21)

Коментар

I. Пролог: християнското общение (1:1-4)

1:1 Доктриналната основа на всяко истинско общение е Личността на Господ Исус Христос. Не може да има истинско общение с онези, които имат лъжлива представа за Него. Първите два стиха подчертават истината за Неговата вечност и истинността на Неговото превъплъщение. Същият Този, Който е съществувал от вечността с Бог Отец, е слязъл в света като истински Човек. Истинността на Неговото превъплъщение се вижда от факта, че апостолиите са Го **чули**, видели с **очите** си, изгледали в най-дълбок размисъл и действително **попинали**. **Словото на живота** не е било просто една мигновена илюзия, а действителна Личност в тяло от плът.

1:2 2 ст. потвърждава, че Този, „Който беше у **Отца**“ и Когато Йоан нарича

„вечния живот“, „стана плът и пребиваваше между нас“ и „се яви“ на апостолиите.

Следващите няколко мисли на един неизвестен автор ни показват практическото приложение на първите два стиха в нашия живот:

„Аз съм щастлив, че моето познание за вечния живот не се основава на разсъжденията на философи и дори на теолози, а на безупречното свидетелство на онези, които са чули, видели, разгледали и попинали Този, у Когато той е бил въплътен. Това не е бил просто един красив сън, а сигурен факт, внимателно наблюдаван и точно записан.“

1:3 Апостолиите не са запазили тази чудесна вест в тайна, както и ние не трябва да правим това. Те са разбрали, че тя съдържа основата за всяко общение и са я заявили силно и ясно. Всички, които приемат свидетелството на апостолиите, имат **общение с Отца и с Неговия Син Исус Христос**, а така също и с апостолиите, и с всички други вярващи. Колко